

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 29-76-7677

Chișinău

19 iulie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*reforma sistemului de asistență socială „Restart”*), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 498 din 19 iulie 2023.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este *Ministerul Muncii și Protecției Sociale*.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (1 filă);
2. Proiectul de lege (24 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (20 file);
4. Analiza de impact (22 file);
5. Răportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție (4 file);
6. Expertiza Ministerului Justiției (4 file);
7. Avizele ministerelor și autorităților vizate (65 file);
8. Sinteza obiecțiilor și recomandărilor (64 file).

**Secretar general adjunct
al Guvernului**

Roman CAZAN

Ex.: Olesia Luchian
Tel.: 022-250-130
e-mail: olesia.luchian@gov.md

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>260</u>		
"19"	07	2023
Ora _____		

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 498

din 19 iulie 2023

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea unor acte normative
(reforma sistemului de asistență socială „Restart”)**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „Restart”).

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul muncii
și protecției sociale

Ministrul finanțelor

Ministrul justiției

DORIN RECEAN

Alexei Buzu

Veronica Sirețeanu

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea unor acte normative
(reforma sistemului de asistență socială „Restart”)**

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Art. I. – La articolul 4 alineatul (9) din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 38-39, art. 280), cu modificările ulterioare, litera d) va avea următorul cuprins:

„d) Agențiile teritoriale de asistență socială/structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău/unitatea teritorială autonomă Găgăuzia – pentru categoria indicată la alin. (4) lit. l) privind persoanele cu dizabilitate severă cu vârsta de la 18 ani și pentru cele indicate la alin. (4) lit. n).

Art. II. – Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 42-44, art. 311), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 1 se completează cu enunțul „De asemenea, prin expropriere se înțelege și transferul către stat a bunurilor imobile proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea necesare pentru organizarea și prestarea de către stat a serviciilor sociale.”

2. La articolul 2, alineatul (1) se completează cu litera a¹⁾ cu următorul cuprins:

„a¹⁾ dreptul de proprietate sau folosință asupra bunurilor imobile proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea necesare pentru organizarea și prestarea de către stat a serviciilor sociale;”

3. La articolul 5:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Se consideră de utilitate publică clădirile și construcțiile proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea necesare pentru organizarea și prestarea de către stat a serviciilor sociale.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Utilitatea publică se declară pentru lucrări și servicii publice de interes național sau pentru lucrări de interes local.”;

la alineatul (3), după cuvântul „lucrările” se introduce textul „și serviciile publice”.

4. Articolul 6:

la alineatul (1) litera a), după cuvântul „lucrările” se introduce textul „și serviciile publice”;

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Declararea utilității publice a serviciilor sociale în vederea inițierii procedurii de expropriere pentru cauză de utilitate publică a dreptului de proprietate sau folosință asupra imobilelor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea se face cu respectarea următoarelor condiții:

a) bunul imobil respectiv era folosit la data de 1 iulie 2023 pentru asigurarea prestării serviciului social/serviciilor sociale în cauză de către autoritățile administrației publice locale ale raionului în cauză;

b) autoritățile administrației publice locale ale unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea în cauză au refuzat semnarea unui contract de comodat sau, după caz, transmiterea în proprietatea statului a bunului respectiv;

c) bunul imobil respectiv este necesar pentru prestarea serviciului social, în cazul netransmiterii dreptului de folosință sau proprietate fiind pus în pericol interesul suprem al beneficiarilor de servicii sociale;

d) relocarea serviciilor sociale respective în alt imobil nu este posibilă sau, ținând cont de interesul beneficiarilor serviciilor sociale respective – inoportună.”

5. Articolul 7 se completează cu alineatele (2¹) și (4¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Cercetarea prealabilă pentru serviciile publice de interes național în domeniul protecției și asistenței sociale se efectuează de către comisii stabilite de Guvern, acestea incluzând: câte un reprezentant al Ministerului Muncii și Protecției Sociale și al Ministerului Finanțelor, precum și președintele raionului și primarul localității în a cărei rază teritorială se află imobilul necesar pentru prestarea serviciilor publice respective.

(4¹) Cercetarea prealabilă pentru declararea utilității publice pentru serviciile publice de interes național în domeniul protecției și asistenței sociale va stabili existența elementelor justificative ale interesului național, premisele social-economice, existența locațiilor alternative pentru reamplasarea serviciilor sociale, necesitatea serviciilor și activităților respective de protecție și asistență socială, precum și alte aspecte și premise relevante pentru deciderea declarării utilității publice.”

Art. III. – La articolul 57² litera a) din Codul familiei nr. 1316/2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 47–48, art. 210), cu modificările ulterioare, textul „secțiile/direcțiile asistență socială și protecție a familiei/Direcția municipală pentru protecția copilului Chișinău” se substituie cu textul „structurile teritoriale de asistență socială din subordinea Agenției teritoriale de asistență socială/Direcția generală pentru protecția drepturilor copilului Chișinău/Direcția principală a sănătății și protecției sociale a unității teritoriale autonome Găgăuzia”.

Art. IV. – Legea fondului de susținere a populației nr. 827/2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 65-67, art. 460), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1, textul „programelor cu destinație specială în domeniul asistenței sociale, finanțarea serviciilor sociale incluse în pachetul minim de servicii sociale în condițiile stabilite de Guvern, finanțarea altor măsuri de asistență socială, stabilite de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și/sau a remunerației/sporului pentru personalul din domeniul asistenței sociale care participă la proiecte sociale finanțate din surse externe, în limita mijloacelor prevăzute de acordurile/memorandumurile de înțelegere semnate între Ministerul Muncii și Protecției Sociale și partenerii de dezvoltare ,” se substituie cu textul „compensării parțiale a cheltuielilor de transportare de peste hotare a corpurilor neînsuflețite ale cetățenilor Republicii Moldova”.

2. Articolul 4 :

alineatul (1):

la litera e), după cuvântul „sponsorizări” se introduce cuvântul „, donații”;

litera f) se abrogă;

la alineatul (3), textul „Agenției Naționale de Asistență Socială” se substituie cu textul „Fondului de susținere a populației, administrat de Agenția de gestiune serviciilor sociale cu specializare înaltă”.

3. La articolul 5:

punctul 1) va avea următorul cuprins:

„1) compensarea parțială a cheltuielilor de transportare de peste hotare a corpurilor neînsuflețite ale cetățenilor Republicii Moldova.”

punctele 2) și 2¹) se abrogă.

4. Articolul 5¹:

la alineatul (1), textul „programelor cu destinație specială în domeniul asistenței sociale specificate la art. 5 pct. 1) și a pachetului minim de servicii sociale specificat la art. 5 pct. 2)” se substituie cu textul „compensării parțiale a cheltuielilor de transportare de peste hotare a corpurilor neînsuflețite ale cetățenilor Republicii Moldova”;

alineatul 1¹) se abrogă.

5. Articolul 6:

la alineatul (1), sintagma „Agenția Națională Asistență Socială” se substituie cu sintagma „Agenția de gestiune a serviciilor sociale cu specializare înaltă”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„Agențiile teritoriale de asistență socială/structurile responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău/unități teritoriale autonome Găgăuzia prezintă trimestrial Agenției de gestiune a serviciilor sociale cu specializare înaltă rapoartele cu privire la utilizarea mijloacelor financiare din Fondul de susținere a populației.”

6. La articolul 6¹:

sintagma „Agenția Națională Asistență Socială”, în toate cazurile, se substituie cu cuvintele „Agenția de gestiune a serviciilor sociale cu specializare înaltă”;

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Agenția de gestiune a serviciilor sociale cu specializare înaltă transferă mijloacele financiare pentru finanțarea compensării parțiale a cheltuielilor de transportare de peste hotare a corpurilor neînsușite ale cetățenilor Republicii Moldova, prin intermediul Serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay), conform cadrului normativ aprobat de Guvern. Evidența plăților se efectuează de către Agenția de gestiune a serviciilor sociale cu specializare înaltă ”.

Art. V. – Legea nr.121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 51, art. 280), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Se completează cu articolul 2¹ cu următorul cuprins:

„Art. 2¹. – Se stabilește ajutor material anual unor categorii de cetățeni după cum urmează:

a) ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilități de pe urma acțiunilor de luptă din Afganistan și familiile (soții și unul dintre părinți; în cazul părinților aflați în divorț, cuantumul stabilit, la cerere, se împarte între ei în părți egale) participanților căzuți la datorie în acțiunile de luptă din Afganistan, în mărime de 1000 lei – până la 15 februarie;

b) ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilități de pe urma acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova și familiile (soții și unul dintre părinți; în cazul părinților aflați în divorț, cuantumul stabilit, la cerere, se împarte între ei în părți egale) participanților căzuți la datorie în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, în mărime de 1000 lei – până la 2 martie;

c) ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilități a căror dizabilitate este cauzată de participarea la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, persoanele care s-au îmbolnăvit de boală actinică sau au devenit cu dizabilități în urma experiențelor nucleare, avariilor cu radiație ionizată și a consecințelor acestora la obiectivele atomice civile sau militare în timpul îndeplinirii serviciului militar ori special și familiile (soții și unul dintre părinți; în cazul părinților aflați în divorț, cuantumul stabilit, la cerere, se împarte între ei în părți egale) participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl decedați, în mărime de 1000 lei – până la 26 aprilie;

d) ajutor material anual pentru participanții la cel de-al Doilea Război Mondial din rândul categoriilor specificate la art.7 alin.(2) pct.1) lit. a)–e) din Legea nr.190/2003 cu privire la veterani, pentru persoanele cu dizabilități de pe urma celui de-Al Doilea Război Mondial din rândul categoriilor specificate la art. 8 alin.(2) lit. a) din legea indicată, precum și pentru persoanele care au fost

încadrate în grad de dizabilitate în urma rănirii, contuziei, schilodirii, fiind antrenate de organele puterii locale la strângerea munițiilor și a tehnicii militare, la deminarea teritoriului și a obiectelor în anii celui de-al Doilea Război Mondial, în mărime de 10000 de lei – până la data de 9 mai;

e) ajutor material anual pentru persoanele asimilate participanților la război din rândul categoriilor specificate la art.7 alin.(2) pct.2) lit.a)–c) și e) din Legea nr.190/2003 cu privire la veterani, precum și pentru persoanele antrenate de organele puterii locale la strângerea munițiilor și a tehnicii militare, la deminarea teritoriului și a obiectelor în anii celui de-al Doilea Război Mondial, în mărime de 5000 lei – până la data de 9 mai;

f) ajutor material anual pentru soții supraviețuitori ai participanților la cel de-al Doilea Război Mondial căzuți la datorie sau ai persoanelor cu dizabilități de pe urma celui de-al Doilea Război Mondial decedate, în mărime de 1000 lei – până la 9 mai;

g) ajutor material anual pentru victimele reabilite ale represiunilor politice din anii 1917–1990, în mărime de 1000 lei – până la 6 iulie.”

2. Articolele 3, 3¹ și 4 vor avea următorul cuprins:

„**Art. 3.** – Alocațiile lunare de stat și ajutorul material anual, prevăzute de prezenta lege, se stabilesc și se plătesc de către organele de asigurări sociale de stat.

Art. 3¹. – Modul de stabilire și plată a alocațiilor lunare de stat și a ajutorului material anual, prevăzute de prezenta lege se stabilește de către Guvern.

Art.4. – Cheltuielile legate de stabilirea și plata alocațiilor lunare de stat și a ajutorului material anual, prevăzute de prezenta lege, se suportă din mijloacele bugetului de stat.”

Art.VI. – Legea nr.190/2003 cu privire la veterani (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 84-86, art. 392), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 14, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Cheltuielile legate de acordarea prestațiilor prevăzute la alin.(1) lit. a), a¹), c) (parțial), f¹) și i) vor fi suportate din bugetul de stat.”

2. La articolul 15:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Cheltuielile legate de acordarea prestațiilor prevăzute la alin.(1) lit. a), a¹), c) (parțial), h) și i) vor fi suportate din bugetul de stat.”
alineatul (3¹) se abrogă.

Art. VII. – Articolul 11 din Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 384-395, art. 612), cu modificările următoare, se modifică după cum urmează:

la alineatul (1), după cuvintele „Transferurile cu destinație generală se efectuează” se introduce textul „în proporție de 65,7%”;

la alineatul (3), cifrele „55%” se substituie cu cifrele „31,5%”.

Art. VIII. – Legea asistenței sociale nr. 547/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 42–44, art. 249), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1:

noțiunile de „asistent social”, „lucrător social” și „plasament familial” se exclud;

se completează cu noțiunile „Agenția de gestiune a serviciilor sociale cu specializare înaltă”, „agenție teritorială de asistență socială” și „structură teritorială de asistență socială” cu următorul cuprins:

„Agenția de gestiune a serviciilor sociale cu specializare înaltă – autoritate administrativă în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale care gestionează serviciile sociale cu specializare înaltă a căror fondator este Ministerul Muncii și Protecției Sociale;

agenție teritorială de asistență socială – autoritate administrativă în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, care implementează direct și prin intermediul structurilor teritoriale de asistență socială, politica de stat în domeniul asistenței sociale și acordă suport metodologic autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și prestatorilor de servicii sociale publice și privați;

structură teritorială de asistență socială – subdiviziune a agenției teritoriale de asistență socială, fără personalitate juridică, responsabilă de implementarea serviciilor sociale”.

2. La articolul 7 litera c¹), sintagma „violența intrafamilială” se substituie cu sintagma „violența în familie”.

3. La articolul 8, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Asistența socială se acordă în baza consimțământului liber exprimat al persoanei care necesită sprijin sau al reprezentantului ei legal.”

4. La articolul 12:

în denumirea articolului, cuvintele „Asistența socială la nivel central” se substituie cu cuvintele „Rolul Ministerului Muncii și Protecției Sociale”;

la alineatul (2):

literele e) și f) vor avea următorul cuprins:

„e) organizează, coordonează și evaluează activitatea agențiilor teritoriale de asistență socială;

f) cooperează direct sau prin agențiile teritoriale de asistență socială cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea, cu prestatorii de servicii sociale și cu reprezentanții societății civile, în scopul dezvoltării serviciilor sociale și asigurării calității lor”;

la litera h), cuvântul „convenții” se substituie cu cuvântul „acorduri”.

5. Se completează cu articolul 12¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 12¹.** Rolul Agenției de gestiune a serviciilor sociale cu specializare înaltă

(1) Agenția de gestiune a serviciilor sociale cu specializare înaltă gestionează activitatea instituțiilor de asistență socială cu specializare înaltă în care Ministerul Muncii și Protecției Sociale exercită calitatea de fondator.

(2) Agenția de gestiune a serviciilor sociale cu specializare înaltă exercită următoarele atribuții:

a) implementează politicile de dezinstituționalizare și reorganizare a instituțiilor de asistență socială cu specializare înaltă în care Ministerul Muncii și Protecției Sociale exercită calitatea de fondator;

b) procură, conform procedurilor de achiziții publice, servicii sociale cu specializare înaltă de la prestatorii de servicii sociale publici sau privați acreditați;

c) implementează alte programe de asistență socială specializată.”

6. La articolul 13:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„Rolul Agențiilor teritoriale de asistență socială și al structurilor responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia”;

la alineatul (1), textul „Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea organizează structura teritorială de asistență socială, care,” se substituie cu textul „Agențiile teritoriale de asistență socială/structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia”;

la alineatul (2):

textul „Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, prin intermediul structurii teritoriale de asistență socială,” se substituie cu cuvintele „Agențiile teritoriale de asistență socială/structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia”;

la litera g), cuvintele „cu date la nivel de raion” se exclud;

la alineatul (3), cuvântul „Structura” se substituie cu cuvântul „Agenția”;

se completează cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(4) În municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia acțiunile prevăzute la alin. (3) sunt îndeplinite de structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău, respectiv din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.

(5) Prin derogare de la prevederile art. 14, alin (6) și art. 31, alin. (4) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, Agențiile teritoriale de asistență socială dispun de personalitate juridică, sunt amplasate pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale și sunt grupate zonal, în modul stabilit de către Guvern.”

7. Articolul 14 alineatul (1):

la litera f), cuvintele „structurii teritoriale” se substituie cu cuvintele „din sistemul”;

litera g) va avea următorul cuprins:

„g) monitorizează și coordonează activitatea personalului din sistemul de asistență socială în comun cu Agenția teritorială de asistență socială și subdiviziunile acesteia/structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău, respectiv din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.”

8. La articolul 15:

alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Personalul din sistemul de asistență socială include:

a) personal cu studii superioare și competențe directe manageriale și administrative în domeniul asistență socială cu sau fără statut de funcționar public;

b) personal cu studii superioare și competențe directe în implementarea politicilor de asistență socială la nivel de unitate administrativ-teritorială (asistent social comunitar, asistent social supervisor, specialist în protecția drepturilor copilului, specialist prestații sociale, specialist în asistență socială și altele);

c) personal cu studii medii și competențe de asistență și îngrijire (asistent parental profesionist, părinte-educator, asistent personal, asistent familial, lucrător social și altele);

d) personal cu studii superioare sau profesional-tehnice și competență în alte domenii conexe domeniului asistență socială (psiholog, psiholog-terapeut, psihopedagog, pedagog social, logoped, educator, jurist, medic, asistent medical, kinetoterapeut, maseur, felcer-protezist, mediator comunitar, instructor ergoterapie, specialist asistență telefonică și altele);

e) personal auxiliar cu studii medii (bucătar, ajutor bucătar, tehnician, conducător auto, operator sisteme de încălzire, paznic și altele).

(2) Efectivul minim necesar de personal al instituțiilor de asistență socială se determină cu respectarea standardelor minime de calitate a serviciilor sociale respective, aprobate de Guvern.”

9. Articolul 16 va avea cu următorul cuprins:

„Articolul 16. Dezvoltarea profesională a personalului din domeniul asistenței sociale

(1) Personalul din domeniul asistenței sociale are dreptul și obligația de a-și perfecționa, în mod continuu, competențele profesionale.

(2) Ministerul Muncii și Protecției Sociale asigură organizarea sistemului de dezvoltare profesională a personalului din domeniul asistenței sociale, care include:

a) inserția profesională;

b) formarea profesională continuă;

c) atestarea personalului din domeniul asistenței sociale.

(3) Modul de organizare și desfășurare a sistemului de dezvoltare profesională a personalului din domeniul asistenței sociale se aprobă de Guvern.”

10. Se completează cu articolele 16¹, 16², 16³ cu următorul cuprins:

„Articolul 16¹. Inserția profesională

(1) Inserția profesională se realizează prin măsuri și activități la locul de muncă pentru încadrarea în muncă, integrarea și dezvoltarea profesională a personalului din domeniul asistenței sociale.

(2) Modul de organizare, funcționare și desfășurare a procesului de inserție profesională a personalului din domeniul asistenței sociale se stabilește de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.”

Articolul 16². Formarea profesională continuă

(1) Formarea profesională continuă are ca scop aprofundarea și actualizarea cunoștințelor, dezvoltarea competențelor profesionale și modelarea atitudinilor profesionale.

(2) Formarea profesională continuă se desfășoară prin programe, activități și alte forme de formare profesională continuă.

(3) Agențiile teritoriale de asistență socială, structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia și prestatorii de servicii sociale, indiferent de forma juridică de organizare și de tipul de proprietate, asigură formarea profesională continuă a personalului.

Articolul 16³. Atestarea personalului din domeniul asistenței sociale

(1) Atestarea personalului din domeniul asistenței sociale are ca scop evaluarea calificării profesionale și conferirea gradelor de calificare profesională.

(2) Evaluarea și conferirea gradelor de calificare profesională se realizează în vederea stimulării dezvoltării profesionale continue a personalului din domeniul asistenței sociale.

(3) În domeniul asistenței sociale se conferă următoarele grade de calificare profesională:

- a) gradul V de calificare profesională;
- b) gradul IV de calificare profesională;
- c) gradul III de calificare profesională;
- d) gradul II de calificare profesională;
- e) gradul I de calificare profesională.

(4) Gradul de calificare profesională se atribuie în funcție de următoarele criterii: nivelul studiilor în domeniul de specialitate, vechime în muncă, formare profesională continuă și calificativul de evaluare a competențelor profesionale.

(5) Fiecărui grad de calificare profesională îi corespunde un spor lunar la salariu, calculat din data conferirii gradului de calificare.”.

11. La articolul 23:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în limita bugetului anual aprobat, asigură finanțare, precum și baza materială necesară pentru organizarea și funcționarea Agențiilor teritoriale de asistență socială, pentru acordarea serviciilor sociale proprii.”;

se completează cu un alineatele (2¹) și (2²), cu următorul cuprins:

„(2¹) Autoritățile publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia, în limita bugetelor aprobate și conform prevederilor legislației, asigură finanțare, precum și baza materială necesară pentru organizarea și funcționarea structurilor responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului a municipiului Chișinău, respectiv a unității teritoriale autonome Găgăuzia, pentru acordarea serviciilor sociale proprii, și sprijină acțiunile de asistență socială întreprinse de persoanele fizice și juridice, de instituțiile de cult recunoscute în Republica Moldova și de organizațiile societății civile pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale respective.

(2²) Autoritățile publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia, precum și autoritățile administrației publice locale de nivelul I asigură gestionarea mijloacelor financiare obținute prin transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat, prevăzute în legea bugetară anuală, pentru realizarea competențelor delegate în domeniul asistenței sociale.”

Art. IX. – La articolul 10 din Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 164-167, art. 812), cu modificările ulterioare, alineatul (1) se completează cu punctul 12) cu următorul cuprins:

„12) Agențiile teritoriale de asistență socială/structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău/unitatea teritorială autonomă Găgăuzia vor asigura:

a) coordonarea și monitorizarea activităților în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane din raza teritorială administrată;

b) acordarea asistenței metodologice în domeniul vizat de prezenta lege structurilor teritoriale de asistență socială;

c) realizarea acțiunilor relevante re/integrării sociale a victimelor traficului de ființe umane;

d) dezvoltarea parteneriatelor cu autorități/instituții/organizații publice sau private, organizații internaționale, organizații necomerciale naționale, cu alți reprezentanți ai societății civile, care să contribuie la prevenirea și combaterea traficului de ființe umane;

e) generalizarea activității multidisciplinare pe domeniul de prevenire și combatere a traficului de ființe umane;

f) prezentarea către Ministerul Muncii și Protecției Sociale a rapoartelor semestriale și anuale privind activitățile desfășurate în teritoriu de către structurile teritoriale de asistență socială.”

Art. X. – La articolul 19 din Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 47-50, art. 200), cu modificările ulterioare:

1. În denumirea articolului, după cuvântul „specialitate” se introduc cuvintele „și a instituțiilor din subordine”;

2. Se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Agențiile teritoriale de asistență socială din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale/structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău/unitatea teritorială autonomă Găgăuzia vor asigura prin intermediul unei unități gender coordonarea și monitorizarea politicii de asigurare a egalității între femei și bărbați în raza teritoriului administrat.”

Art. XI. – Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 29-31, art. 91), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4 alineatul (2), literele j) și k) se abrogă.

2. Articolul 6¹ va avea următorul cuprins:

„**Articolul 6¹.** Domenii proprii de activitate și delegarea de competențe în domeniul asistenței sociale a municipiului Chișinău și unității teritoriale autonome Găgăuzia

(1) Constituie domenii proprii de activitate pentru autoritățile administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia:

a) administrarea unităților de asistență socială de interes municipal, respectiv regional;

b) dezvoltarea și gestionarea serviciilor sociale comunitare pentru categoriile social-vulnerabile, monitorizarea calității serviciilor sociale.

(2) Competențele autorităților publice centrale în domeniul asistenței sociale se deleagă autorităților administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia și se finanțează din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat prevăzute în legea bugetară anuală.”

Art. XII. – Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 43 alineatul (1), litera j¹) se abrogă.

2. La articolul 53 alineatul (1):

litera k¹) se abrogă;

la litera k²), textul „elaborează, conform necesităților stabilite, proiectele programelor de dezvoltare a serviciilor sociale și le supune procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu” se exclude.

Art. XIII. – Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 55-56, art. 178), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 7:

alineatul (1) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) Agențiile teritoriale de asistență socială”;

la alineatul (1) litera b), textul „secțiile/direcțiile de asistență socială și de protecție a familiei” se substituie cu textul „structurile teritoriale de asistență socială/structurile responsabile de asistență socială și protecție a drepturilor copilului din municipiul Chișinău/unitatea teritorială autonomă Găgăuzia”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Funcțiile de implementare a politicilor de prevenire a violenței în familie și de asistență socială a victimelor și agresorilor sunt îndeplinite la nivel local de Agențiile Teritoriale de Asistență Socială prin intermediul structurilor teritoriale de asistență socială și structura responsabilă de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău/unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, în cadrul cărora se desemnează specialiști responsabili de domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și a reabilitării victimelor infracțiunilor.”

2. Articolul 8:

la alineatul (3), textul „Secțiile/direcțiile de asistență socială și de protecție a familiei, prin intermediul specialistului responsabil de domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie” se substituie cu textul „Structurile teritoriale de asistență socială/structura responsabilă de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău/unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, prin intermediul serviciului responsabil de domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și a reabilitării victimelor infracțiunii”;

litera j) va avea următorul cuprins:

„j) prezintă Agenției teritoriale de asistență socială rapoarte semestriale și anuale despre activitățile desfășurate în teritoriu, activitatea multidisciplinară pe domeniul de prevenire și combatere a violenței în familie”;

la alineatul (7) litera d), după cuvintele „prevenirii și combaterii violenței în familie” se adaugă cuvintele „și reabilitării victimelor infracțiunilor”;

se completează cu alineatul (10) cu următorul cuprins:

„(10) Agențiile teritoriale de asistență socială/ structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău/unitatea teritorială autonomă Găgăuzia vor asigura:

a) coordonarea și monitorizarea activităților în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie din raza teritorială administrată;

b) acordarea asistenței metodologice în domeniul vizat de prezenta lege structurilor teritoriale de asistență socială;

c) realizarea acțiunilor relevante re/integrării sociale a victimelor violenței în familie;

d) dezvoltarea parteneriatelor cu autorități/instituții/organizații publice sau private, organizații internaționale, organizații necomerciale naționale,

reprezentanți ai societății civile, în vederea prevenirii și combaterii violenței în familie;

e) generalizarea activității multidisciplinare pe domeniul de prevenire și combatere a violenței în familie;

f) prezentarea către Ministerul Muncii și Protecției Sociale a rapoartelor semestriale și anuale privind activitățile desfășurate în teritoriu de către structurile de asistență socială.”

3. Articolul 13:

la alineatul (1), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) la structura teritorială de asistență socială/structura responsabilă de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia”;

la alineatul (2¹), sintagma „organul de asistență socială” se substituie cu sintagma „structura teritorială de asistență socială/structura responsabilă de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia”.

Art. XIV. – Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 155-158, art. 548), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1:

noțiunile „*pachet minim de servicii sociale*” și „*structură teritorială de asistență socială*” se exclud;

se completează cu noțiunea „*servicii sociale de bază*” cu următorul cuprins: „servicii sociale de bază - un set de servicii sociale stabilit de către Guvern”;

la noțiunea de „*unitate de asistență socială*” cuvintele „locale de nivelul al doilea” se substituie cu textul „centrale, respectiv de către autoritățile administrației publice ale municipiului Chișinău/unității teritoriale autonome Găgăuzia, după caz”.

2. La articolul 7 alineatul (2):

literele a) și b) vor avea următorul cuprins:

„a) instituțiile de asistență socială create de autoritățile administrației publice centrale și gestionate de autoritățile administrative din subordine;

b) structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia;”

3. Articolul 8:

la alineatul (1), litera f) va avea următorul cuprins:

„f) asigură gestionarea prestării serviciilor sociale cu specializare înaltă și, prin Agenția de gestiune a serviciilor sociale cu specializare înaltă, în caz de necesitate, contractează prestatori de servicii sociale cu specializare înaltă, dacă prestarea serviciilor respective nu poate fi organizată/gestionată de autoritățile administrației publice locale”;

alineatul (1) se completează cu literele g) și h) cu următorul cuprins:

„g) fondează și coordonează activitatea Agențiilor teritoriale de asistență socială;

h) fondează și coordonează activitatea Agenției de gestiune a serviciilor sociale cu specializare înaltă”.

4. La articolul 9:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„Atribuțiile Agențiilor teritoriale de asistență socială și a autorităților administrației publice ale municipiului Chișinău și unității teritoriale autonome Găgăuzia”;

alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Agențiile teritoriale de asistență socială/autoritățile administrației publice ale municipiului Chișinău și unității teritoriale autonome a Găgăuzia asigură dezvoltarea și gestionarea serviciilor sociale în conformitate cu competențele stabilite, în funcție de necesitățile identificate ale populației din teritoriul administrat, în colaborare cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și doi, agenții economici, patronatele, syndicatele din teritoriu și cu asociațiile obștești din țară și din străinătate.

(2) Funcția de prestare a serviciilor sociale în unitățile administrativ-teritoriale arondate Agenției teritoriale de asistență socială este realizată prin structurile teritoriale de asistență socială, acestea având responsabilitatea directă pentru diversificarea și prestarea serviciilor sociale orientate prioritar la menținerea beneficiarului în familia și comunitatea de unde provine.”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Funcțiile de prestare a serviciilor sociale în municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia se pun pe seama structurilor acestora responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului, acestea având responsabilitatea directă privind diversificarea și prestarea serviciilor sociale orientate prioritar la menținerea beneficiarului în familia și comunitatea de unde provine.”

la alineatul (3), cuvintele „structurile teritoriale de asistență socială” se substituie cu textul „Agențiile teritoriale de asistență socială/structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia”;

la alineatul (4), cuvintele „autoritățile administrației publice de nivelul al doilea” se substituie cu textul „Agențiile teritoriale de asistență socială/autoritățile administrației publice ale municipiului Chișinău și unității teritoriale autonome Găgăuzia”.

5. Se completează cu articolul 19¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 19¹.** Serviciile sociale de bază

(1) Serviciile sociale de bază sunt orientate către prevenirea marginalizării sau excluziunii sociale a persoanei cu risc social sporit.

(2) Serviciile sociale de bază sunt dezvoltate uniform pe teritoriul țării pentru a asigura accesul universal și echitabil pentru persoanele aflate în risc sporit de marginalizare și excluziune socială.

(3) Lista serviciilor sociale de bază se stabilește de Guvern.

(4) Criteriile pentru includerea serviciilor sociale în lista serviciilor sociale de bază sunt:

- a) riscul social pentru sănătatea, dezvoltarea și securitatea persoanei;
- b) gradul de autonomie al beneficiarilor (de îngrijire, de mobilitate, decizională, financiară);
- c) incidența cazurilor care determină necesitatea acordării serviciului social;
- d) impactul serviciului asupra incluziunii beneficiarului.

(5) Serviciile sociale de bază sunt implementate de Agențiile teritoriale de asistență socială și de structurile de asistență socială și protecție a drepturilor copilului din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.”

6. La articolul 25:

în denumirea articolului, cuvintele „autorităților publice locale” se substituie cu cuvintele „Agențiilor teritoriale de asistență socială/autorităților administrației publice a municipiul Chișinău și unității teritoriale autonome Găgăuzia”;

la alineatul (1) se completează cu textul „/structurilor responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Structura teritorială de asistență socială prezintă informația colectată Agenției teritoriale de asistență socială.”;

la alineatul (2), cuvintele „Structura teritorială de asistență socială” se substituie cu textul „Agențiile teritoriale de asistență socială/structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia”;

la alineatul (3), după cuvintele „structurile teritoriale de asistență socială” se completează cu cuvintele „sau la Agențiile teritoriale de asistență socială”.

7. La articolul 26:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Serviciile sociale sunt finanțate din:

- a) bugetul de stat;
- b) bugetele unităților administrativ-teritoriale;
- c) sursele proprii ale prestatorilor de servicii sociale;
- d) alte surse conform legislației.”

alineatul (1¹) se abrogă.

8. La articolul 28, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Prestatorii de servicii sociale au dreptul să presteze servicii sociale cu plată din contribuția beneficiarului sau a familiei acestuia.”

Art. XV. – Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 131-134, art. 441), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2, noțiunea de „*manager de caz*” va avea următorul cuprins:

„*manager de caz* – specialist din cadrul structurii teritoriale de asistență socială/Direcției generale pentru protecția drepturilor copilului Chișinău/Direcției principale a sănătății și protecției sociale din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia sau din serviciul în care este plasat copilul, responsabil de elaborarea și de implementarea planului individual de asistență a copilului;”

2. La articolul 5 alineatul (1) litera b), textul „seccțiile/direcțiile de asistență socială și de protecție a familiei și Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului Chișinău” se substituie cu textul „Agențiile teritoriale de asistență socială/Direcția generală pentru protecția drepturilor copilului Chișinău/Direcția principală a sănătății și protecție socială din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia”.

3. La articolul 7, alineatul (2) se abrogă.

Art. XVI. – Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 155–159, art. 508), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 4 se completează cu enunțul: „În cazul în care acordurile (convențiile) privind asigurările sociale, la care Republica Moldova este parte, cuprind alte reglementări decât cele din prezenta lege, se aplică normele stabilite prin aceste acorduri (convenții).”

2. La articolul 8, alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Statul, prin intermediul autorităților publice responsabile și al instituțiilor specializate în apărarea drepturilor omului (Avocatul Poporului), asigură dreptul persoanelor cu dizabilități de a beneficia de capacitate juridică în egală măsură cu celelalte persoane, în toate aspectele vieții și le garantează acestora protecție juridică egală și eficientă contra discriminării pe orice temei.”

3. Articolul 13:

la alineatul (1) litera e), după cuvintele „structurilor teritoriale de asistență socială” se introduce textul „/structurilor responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău/unitatea teritorială autonomă Găgăuzia,” iar ultima propoziție se exclude;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul în care datele enumerate la alineatul (1) sunt disponibile în resursele informaționale de stat și pot fi furnizate în mod electronic, Consiliul sau structurile sale teritoriale vor accesa și consuma aceste date prin intermediul platformei de interoperabilitate.”.

4. La articolul 48 alineatul (3), după cuvintele „structurile sale teritoriale,” se introduce textul „/Agențiile teritoriale de asistență socială și structurile teritoriale de asistență socială,”.

5. La articolul 49 alineatul (2), textul „prin transferuri cu destinație specială către bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea” se substituie cu textul „prin intermediul Agențiilor teritoriale de asistență socială și prin transferuri cu destinație specială către bugetele municipiului Chișinău și unități teritoriale autonome Găgăuzia, de către structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău/unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.”

6. La articolul 52 alineatul (2), cuvintele „structura teritorială de asistență socială” se substituie cu textul „Agenția teritorială de asistență socială/structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău/unitatea teritorială autonomă Găgăuzia”.

7. Articolul 53:

la alineatul (1), cuvintele „Structura teritorială de asistență socială”, în toate cazurile, se substituie cu textul „Agenția teritorială de asistență socială/structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău/unitatea teritorială autonomă Găgăuzia”;

la alineatul (4), cuvintele „Autoritățile administrației publice locale” se substituie cu textul „Agențiile teritoriale de asistență socială/structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău/unitatea teritorială autonomă Găgăuzia”.

8. La articolul 55 alineatul (1), cuvintele „de asemenea” se exclud, iar după cuvintele „acestor persoane” se introduce textul „, inclusiv prin intermediul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă să colecteze, analizeze și raporteze anual conform Matricei de indicatori, aprobată de Guvern, date statistice cu privire la persoanele cu dizabilități”.

9. La articolul 56:

pe tot parcursul textului, inclusiv în titlul articolului, sintagma „Autoritățile administrației publice locale” se substituie cu textul „Agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistență socială și protecția a drepturilor copilului în cazul municipiului Chișinău/a unității teritoriale autonome Găgăuzia”;

la alineatul (2), textul „prin intermediul structurilor sale (secțiile/direcțiile de asistență socială și protecție a familiei, de învățământ, cultură, sport) se exclude.

10. Se completează cu articolul 56¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 56¹. Autoritățile administrației publice locale

(1) Autoritățile administrației publice locale pot dezvolta programe locale de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități, din surse proprii sau în colaborare cu reprezentanții societății civile.

(2) La elaborarea și aprobarea programelor de incluziune socială, autoritățile administrației publice locale se consultă cu Agenția teritorială de

asistență socială/ Ministerul Muncii și Protecției Sociale în cazul municipiului Chișinău/unității teritoriale autonome Găgăuzia și cu reprezentanții societății civile în scopul evaluării impactului acestor programe asupra sistemului de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități.”

Art. XVII. – Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 167-172, art. 534), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3:

noțiunile de „autoritate tutelară teritorială” și „specialist în protecția drepturilor copilului” vor avea următorul cuprins:

„*autoritate tutelară teritorială* – Agenția teritorială de asistență socială (prin intermediul structurilor teritoriale de asistență socială)/Direcția generală pentru protecția drepturilor copilului Chișinău/Direcția principală a sănătății și protecției sociale din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia. În municipiile Bălți și Chișinău autoritățile tutelare teritoriale exercită și atribuțiile de autoritate tutelară locală, cu excepția unităților administrativ-teritoriale autonome din componența acestora, în cadrul cărora atribuțiile de autoritate tutelară locală sunt exercitate de primarii unităților administrativ-teritoriale respective;

„*specialist în protecția drepturilor copilului* – persoană angajată de către autoritatea tutelară locală sau de către autoritatea tutelară teritorială (cu sau fără statut de funcționar public), cu studii în domeniul asistenței sociale, psihologiei, dreptului, administrației publice sau în alte domenii de formare profesională conexe, care este deținătoare a diplomei de licență sau de master și care activează în cadrul primăriei și realizează activități de suport pentru exercitarea atribuțiilor autorității tutelare locale în domeniul protecției drepturilor copilului;”

se completează cu noțiunea de „*copil în conflict cu legea*” cu următorul cuprins:

„*copil în conflict cu legea* – copil care poate fi încadrat în una din următoarele situații:

a) copil care a săvârșit o faptă prevăzută de legislația penală sau contravențională, dar care, din cauza vârstei nu este pasibil de răspundere penală/contravențională;

b) copil care a săvârșit o faptă care cade sub incidența legislației penale, liberat de răspundere/pedeapsă penală;

c) copil în privința căruia sunt aplicate măsuri de pedeapsă neprivative de libertate sau copil liberat condiționat de pedeapsă înainte de termen”.

2. La articolul 6 alineatul (2), cuvintele „angajat în cadrul primăriei” se exclud.

3. Articolul 7:

la litera h), după cuvintele „în instanța de judecată” se introduc cuvintele „și în alte instituții sau autorități”;

litera k) va avea următorul cuprins:

„k) analizează anual datele privind situația copiilor din unitățile administrativ-teritoriale arondate și prezintă propuneri privind instituirea sau dezvoltarea serviciilor sociale în conformitate cu necesitățile identificate, după cum urmează:

- Agențiile teritoriale de asistență socială – autoritățile centrale pentru protecția copilului;

- Direcția generală pentru protecția drepturilor copilului Chișinău/Direcția principală a sănătății și protecției sociale din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia - consiliul municipal Chișinău/autorităților publice ale unității teritoriale autonome Găgăuzia și/sau autoritățile centrale pentru protecția copilului, după caz;”

la litera n), textul „prin transferuri cu destinație specială către bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea;” se substituie cu textul : „; în cazul municipiului Chișinău și a unității teritoriale autonome Găgăuzia, finanțarea se face prin transferuri cu destinație specială către bugetele acestora;”.

4. Articolul 7¹:

la litera t), textul „direcțiilor raionale, celor municipale și celor din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia de asistență socială și protecție a familiei, precum și asistenților sociali comunitari” se substituie cu textul „Agențiilor teritoriale de asistență socială, structurilor teritoriale de asistență socială, Direcției generale pentru protecția drepturilor copilului Chișinău/Direcției principale a sănătății și protecției sociale din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, autorităților tutelare locale”.

5. Articolul 8 se completează cu litera k) cu următorul cuprins:

„k) copiii sunt expuși riscului de a comite infracțiuni sau sunt în conflict cu legea.”.

Art. XVIII. – Legea nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 293–305, art. 618), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În cuprinsul legii:

sintagma „Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „Ministerul Muncii și Protecției Sociale”, la forma gramaticală corespunzătoare;

sintagma „subdiviziunea teritorială de asistență socială”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „structura teritorială de asistență socială” la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 3:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Ministerul Muncii și Protecției Sociale asigură implementarea prevederilor prezentei legi în cooperare cu Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Finanțelor, Procuratura

Generală, Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat, Agențiile teritoriale de asistență socială/structurile responsabile de asistență socială din municipiul Chișinău/unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, alte autorități ale administrației publice centrale și locale, precum și în cooperare cu reprezentanți ai societății civile.”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Finanțelor, Procuratura Generală, Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat, Agențiile teritoriale de asistență socială/structurile responsabile de asistență socială din municipiul Chișinău/unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, autoritățile administrației publice locale participă nemijlocit la implementarea prevederilor prezentei legi prin acordarea serviciilor de suport prevăzute la art. 2 alin. (5). Alte autorități ale administrației publice centrale și locale pot fi cooptate în vederea realizării scopurilor legii, conform competențelor instituționale ale fiecăreia și în funcție de specificul serviciilor la acordarea cărora urmează să participe.”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în comun cu autoritățile publice locale, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Finanțelor, Procuratura Generală și Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat, asigură specializarea și instruirea personalului care comunică direct cu victimele infracțiunilor în procesul de acordare a serviciilor de suport acestora, conform competențelor instituționale.”;

Art. XIX. – Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 441-447, art. 715), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 12, la alineatul (11) după cuvintele „Ministerului Afacerilor Interne” se completează cu cuvintele „și structurii teritoriale de asistență socială”.

2. În anexa nr. 9, după poziția „G6015” se introduc pozițiile „G6047”, „G6048” și „G6049” cu următorul cuprins:

„G6047	Asistent social-comunitar	56	3,16
G6048	Specialist în protecția drepturilor copilului	56	3,16
G6049	Consilier (de familie, în adicții, victime ale violenței în familie, victime ale violenței sexuale)	56	3,16”;

după poziția „G6034” se adaugă pozițiile „G6050” și „G6051” cu următorul cuprins:

„G6050	Asistent social-comunitar	48	2,67
G6051	Consilier (de familie, în adicții, victime ale violenței în familie, victime ale violenței sexuale)	48	2,67”;

punctul 11 din notă va avea următorul cuprins:

„11. Pentru funcțiile de „Educator”, „Pedagog social”, „Psihopedagog”, „Logoped”, „Psiholog” și „Conducător muzical” din casele de copii, centrele de reabilitare și recuperare, centrele de plasament și din alte instituții de asistență socială pentru copii, clasa de salarizare se stabilește la nivelul funcției de „Metodist în învățământul general și în învățământul profesional tehnic” conform anexei nr. 7.”

Art. XX. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2024, cu excepția prevederilor care stabilesc temeiul pentru constituirea Agențiilor teritoriale de asistență socială, care intră în vigoare la 1 octombrie 2023.

(2) Guvernul:

a) în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

b) până la 31 octombrie 2023 va elabora și aproba actele normative necesare implementării prezentei legi, inclusiv Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agențiilor teritoriale de asistență socială structura și efectivul-limită al acestora;

(3) După 31 octombrie 2023 se interzice încadrarea în funcțiile publice vacante sau încheierea noilor contracte de muncă în cadrul structurilor teritoriale de asistență socială din subordinea consiliilor raionale, cu excepția structurilor responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău/unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.

(4) Funcționarii publici din cadrul structurilor teritoriale de asistență socială pot fi încadrați prin transfer în funcțiile publice vacante din cadrul Agențiilor Teritoriale de Asistență Socială, cu respectarea prevederilor articolului 48 al Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Transferul se dispune de către Directorul Agenției Teritoriale de Asistență Socială cu acordul scris al funcționarului public transferat.

(5) Prin derogare de la prevederile art. 29, 31 și 32 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, persoanele care sunt angajate în baza contractului individual de muncă în cadrul actualelor structuri teritoriale de asistență socială din subordinea consiliilor raionale, și ale căror activități au fost stabilite și avizate ca funcții publice în cadrul Agențiilor Teritoriale de Asistență Socială, în condițiile art. 67 din Legea nr. 158/2008, pot fi numite în funcțiile publice respective cu respectarea condițiilor stabilite la art. 27 din Legea nr. 158/2008, fără perioadă de probă pentru funcționarul public

debutant, cu depunerea jurământului funcționarului public în termen de 10 zile de la numirea în funcție.

(6) Conducătorii structurilor teritoriale de asistență socială din subordinea Consiliilor Raionale/Consiliului municipal Bălți vor asigura preavizarea funcționarilor publici și salariaților conform cerințelor Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, și respectiv, Codului Muncii, după caz, privind lichidarea unității la data de 1 ianuarie 2024.

(7) Consiliile Raionale/Consiliul municipal Bălți:

a) vor asigura preavizarea conducătorilor structurilor teritoriale de asistență socială din subordine conform cerințelor Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public privind lichidarea unității la data de 1 ianuarie 2024;

b) începând cu 1 ianuarie 2024, dar nu mai târziu de 31 ianuarie 2024, vor asigura lichidarea structurilor teritoriale de asistență socială din subordine.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(reforma sistemului de asistență socială „RESTART”)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”) a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) cu suportul partenerilor de dezvoltare. În procesul de elaborare au avut loc consultări publice cu participarea reprezentanților autorităților publice locale/CALM, mediului academic, structurilor teritoriale de asistență socială, societății civile, experților și proiectelor de asistență tehnică active în domeniul asistenței și protecției sociale, etc.

Mai multe detalii despre conceptul reformei sunt publicate pe pagina web <https://restart.gov.md/>

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de lege este elaborat pentru asigurarea punerii în aplicare a acțiunii 13.30 din Capitolul 13 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.90/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, art.108-111, art.238), care prevede reforma Structurilor Teritoriale Asistență Socială, inclusiv finanțarea serviciilor sociale din bugetul de stat.

Reformarea sistemului de asistență socială este determinată de o multitudine de factori, identificați urmare a analizei desfășurate și expuși detaliat în Conceptul Reformei RESTART.

Deși în ultimii trei ani ponderea cheltuielilor pentru protecție socială a crescut în structura Bugetului Public Național (BPN) de la aproximativ 36% în 2021 la aproximativ 39% în 2023, această creștere s-a datorat exclusiv compensațiilor pentru creșterea prețurilor la energie, asigurate din Fondul de Reducere a Vulnerabilității Energetice. Bugetul asistenței sociale, în accepțiunea explicată mai sus, a crescut de la 2,9 miliarde de lei în 2021 la 3,7 miliarde de lei în 2023, această creștere de 26% fiind mult mai lentă decât creșterea BPN, care a fost de 45% în aceeași perioadă. În rezultat, ponderea asistenței sociale în BPN a scăzut de la 3,6% în 2021 la 3,1% în 2023.

Sistemul de asistență socială a traversat astfel o perioadă de relativă stagnare. În contextul actual, asistența socială reprezintă un domeniu prioritar de intervenție al statului pentru atenuarea efectelor inflației, reducerea riscurilor sociale și menținerea păcii sociale.

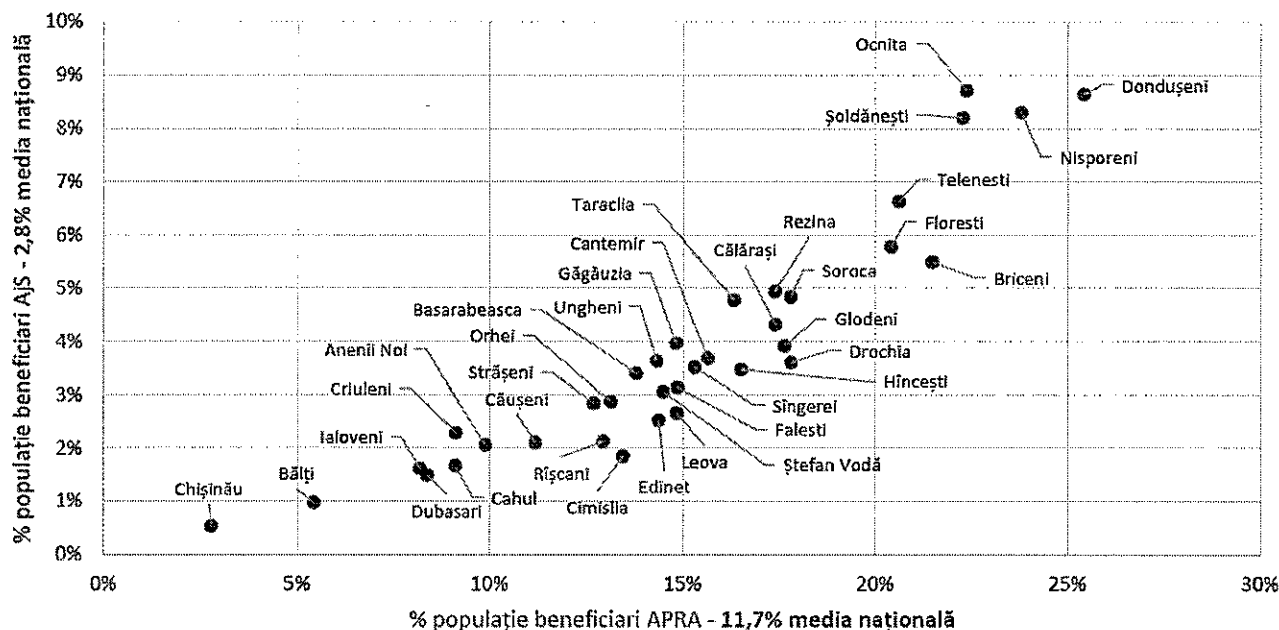
Disponând de resurse limitate, guvernanta sistemului asistenței sociale trebuie îmbunătățită pentru a spori accesul populației la prestații și servicii sociale de calitate.

Deși rata sărăciei absolute în Republica Moldova este de 24,5%¹, doar 2,8% din populație beneficiază de ajutor social și doar 11,7% de ajutor pentru perioada rece a anului (APRA). Indemnizația pentru copii și ajutorul social contribuie cu doar 4,1 puncte procentuale la reducerea sărăciei gospodăriilor cu copii². Discrepanțele între unitățile administrativ-teritoriale de nivelul al doilea (UAT II) în ce privește beneficiarii de ajutor social și APRA – ambele implementate de direcțiile raionale și municipale de asistență socială – sunt semnificative (Figura 1).

¹ Indicatorii saraciei absolute. SiteTitle (statistica.md)

² Analiza sărăciei monetare și a bunăstării gospodăriilor cu copii, edițiile 2019-2022 (gov.md)

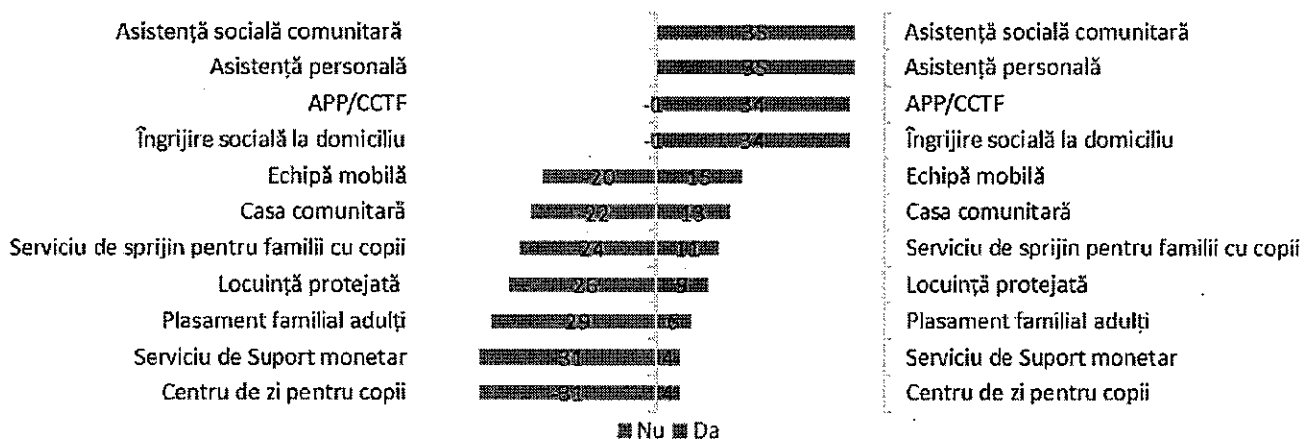
Figura 1. Beneficiarii de Ajutor Social și APRA, pe UAT II, % din populație, decembrie 2022

Sursa: MMPS

Inegalitățile în domeniul asistenței sociale nu se limitează la ajutorul social și APRA. Penuria de servicii sociale în unele UAT II privează populația vulnerabilă de asistență și suport, grupurile cele mai afectate fiind copiii, persoanele cu dizabilități și persoanele vârstnice (Figura 2).

Figura 2. Disponibilitatea în teritoriu a unor servicii sociale de bază în anul 2022, nr. UAT II

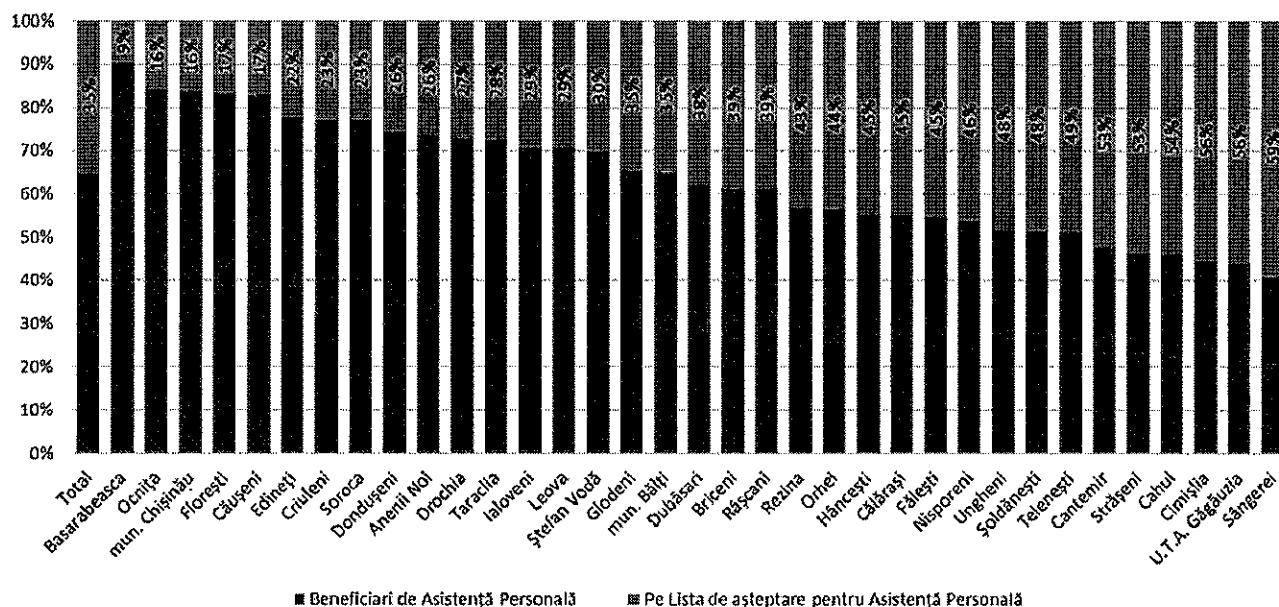

Sursa: MMPS

Serviciile sociale incluse în Pachetul minim de servicii sociale (asistența personală, sprijinul familial și suportul monetar) nu acoperă cererile din partea populației. De exemplu, doar două treimi din

cererile de acordare a asistenței personale sunt acceptate, ponderea persoanelor cu dizabilități severe ce beneficiază de asistenți personali variind semnificativ de la raion la raion (Figura 3).

Figura 3. Ponderea persoanelor cu dizabilități severe beneficiare a serviciului de asistență personală în 2021 (%)

Sursa: MMPS, ANAS

De asemenea, lipsa serviciilor sociale comunitare pentru copii constituie o problemă în prevenirea riscurilor de bunăstare a acestora. Numărul copiilor aflați în situație de risc a crescut substanțial în ultimii ani, de la 3743 de cazuri în 2017 la 8252 de cazuri noi în 2021. Deși Legea 140/2013 cu privire la protecția specială a copilului prevede angajarea de către autoritatea publică locală de nivelul întâi (APL I) a specialistului în protecția drepturilor copilului pentru îndeplinirea atribuțiilor autorității tutelare locale reprezentată de primar, doar în 30 de primării acesta a fost angajat. În celelalte cazuri, atribuțiile sunt delegate asistentului social comunitar care nu poate acorda toate tipurile de asistență necesare prevenirii situațiilor de risc și separării copiilor din cauza volumului mare de lucru pe alte componente. La nivelul APL I sunt angajați doar 56 de specialiști în protecția drepturilor copilului care colaborează cu asistentul social comunitar în planificarea și acordarea asistenței sociale copiilor. Numărul mic de specialiști angajați de primării afectează calitatea serviciilor sociale acordate copiilor.

Nici persoanele vârstnice nu au acces la suficiente servicii sociale. APL II dispune de puține servicii de zi și servicii în comunitate pentru persoanele vârstnice. În ultimii ani au fost dezvoltate puține servicii comunitare, precum cantine de ajutor social, servicii de igienă personală (spălătorie socială, duș social) sau centre de zi, atât de necesare persoanelor vârstnice. Serviciile sociale existente la nivel comunitar nu corespund standardelor de calitate sau sunt prestate ocazional, lipsind persoanele vârstnice de suportul minim necesar. Singurătatea și nivelul de trai scăzut al vârstnicilor, în special din mediul rural, constituie cauze ale tulburărilor mintale și excluziunii sociale.

Cauzele accesului limitat al populației la asistență socială sunt numeroase și complexe, astfel:

Țintirea neunitară și incompletă a populației eligibile pentru prestații sociale

- Sistem fragmentat de prestații de asistență socială acordate de mai multe instituții, ce creează confuzii asupra ajutoarelor oferite de stat și scopului acestora;
- Lipsa unei metodologii clare de stabilire și acordare în mod uniform a dreptului la prestații

- sociale pentru diferite categorii de populație;
- Neracordarea cadrului normativ cu privire la modul de stabilire și acordare a unor prestații sociale la modul de finanțare al unor tipuri de servicii sociale;
- Imposibilitatea ajustării automate a unor prestații la rata inflației datorită stipulării acestora ca sume fixe în actele normative.

Capacitate limitată a APL II de racordare a nevoilor populației la resursele necesare și de aliniere a strategiilor locale la politicile naționale în domeniul asistenței sociale

- Abordare neuniformă a evaluării necesităților și planificării serviciilor sociale la nivel raional/municipal ce a contribuit la dezvoltarea arbitrară a serviciilor sociale;
- Proces de planificare bugetară ce nu asigură respectarea angajamentelor UAT II;
- Cunoștințe și abilități reduse la nivel raional/municipal de analiză a datelor referitoare la accesul populației la prestații și servicii sociale, și luare de decizii bazate pe evidențe.

Ambiguitate în interpretarea cadrului legal și în delimitarea competențelor în domeniul asistenței sociale între autoritățile administrației publice în contextul descentralizării

- Dublarea unor competențe în paralel cu altele care nu sunt exercitate de nici o autoritate;
- Realizarea de către STAS în proporție de 90% a funcțiilor specifice unei instituții deconcentrate a autorității administrației publice centrale decât a celor unei instituții cu funcții descentralizate;
- Referirea către APL I sau MMPS a problemelor ce țin de accesul limitat al populației la servicii sociale de calitate, deși această competență este delegată către APL II;
- Lipsa de pârghii a STAS și MMPS de a influența deciziile la nivel raional/municipal;
- Bariere administrative în valorificarea resurselor financiare transferate de către MMPS pentru achitarea prestațiilor sau co-finanțarea serviciilor sociale.

Incapacitatea mecanismului actual de finanțare al serviciilor sociale de a stimula calitatea și performanța în sistemul de asistență socială

- Lipsa unei metodologii unitare de costificare a serviciilor sociale și a unui proces standardizat de evaluare a calității;
- Lipsa practicii de utilizare a analizelor de cost-eficiență, cost-eficacitate și impact asupra calității vieții beneficiarilor de servicii sociale în procesul de monitorizare și evaluare a serviciilor sociale;
- Capacitate limitată a UAT II de bugetare bazată pe performanță și evaluare a eficienței utilizării resurselor financiare.

Lipsa unei abordări strategice a planificării și dezvoltării resurselor umane în domeniul asistenței sociale

- Lipsa unui cadru de management al performanței;
- Abordare neuniformă în stabilirea necesarului de personal (administrativ și la nivel de serviciu);
- Lipsa unui plan național de formare a personalului și mecanism de colaborare cu instituțiile de învățământ;
- Deconectarea evaluării performanței personalului de salarizare, promovare și dezvoltare profesională;
- Lipsa de resurse pentru formare și dezvoltare profesională alocate în bugetul UAT II.

Lipsa unui sistem informațional integrat în domeniul asistenței sociale care să includă informații despre accesul la prestații și servicii sociale în profil teritorial și care să sprijine procesul decizional

- Dezvoltarea fragmentată a sistemelor informaționale în domeniul asistenței sociale în absența unei strategii de guvernare a eco-sistemului informațional gestionat de MMPS;
- Absența unor instrumente automatizate de colectare, management și analiză a datelor în domeniul serviciilor sociale care să faciliteze monitorizarea și luarea deciziilor de dezvoltare și finanțare a serviciilor sociale în teritoriu.

De asemenea, noua Strategie de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030 (aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.126/2023, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr.130-133, art.285), care prevede la Acțiunea 1.4 din capitolul IV Administrația publică locală „*creșterea eficienței în furnizarea serviciilor publice din domeniu [...] asistenței sociale [...] prin crearea de servicii desconcentrate ale [...] Ministerului Muncii și Protecției Sociale pe structura actualelor regiuni de dezvoltare și transferul către aceste structuri al funcțiilor actuale îndeplinite în aceste domenii de către consiliile raionale*”. Strategia mai prevede în acest sens că „*prin acest proces, primul pas va fi crearea de servicii desconcentrate ale ministerelor menționate pe baza structurii regiunilor de dezvoltare, utilizând o parte din personalul consiliilor raionale care astăzi îndeplinește atât sarcini descentralizate, cât și delegate de administrația publică centrală. La nivelul raioanelor vor putea funcționa puncte de lucru/subservicii ale serviciilor desconcentrate regionale, astfel încât serviciile furnizate să fie cât mai aproape de beneficiari. Al doilea pas al procesului va consta în transferul responsabilităților din domeniul [...] asistenței sociale [...] de la consiliile raionale către serviciile desconcentrate, împreună cu finanțarea aferentă. Serviciile desconcentrate vor optimiza serviciile preluate, astfel încât calitatea, accesibilitatea și eficiența acestora să crească în mod semnificativ.*” Prin urmare, necesitatea elaborării și adoptării prezentului proiect de lege de modificare a unor acte normative reiese direct din prevederile noii Strategii de reformă a administrației publice.

Proiectul de lege, și implicit reforma domeniului de asistență socială, își propune promovarea și respectarea dreptului la protecție și asistență socială a populației vulnerabile din Republica Moldova, conform standardelor internaționale din domeniul drepturilor omului. Prezentul proiect de lege este primul pas în procesul de lansare și implementare a reformei RESTART care urmărește asigurarea unui acces uniform și echitabil al populației la servicii sociale de calitate.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de lege nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege prevede modificări în 19 legi:

1. Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr.1585/1998
2. Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999
3. Codul Familiei nr. 1316/2000
4. Legea fondului de susținere a populației nr.827/2000

5. Legea cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație nr.121/2001
6. Legea cu privire la veterani nr.190/2003
7. Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003
8. Legea asistenței sociale nr. 547/2003
9. Legea privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane nr. 241/2005
10. Legea cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați nr. 5/2006
11. Legea privind descentralizarea administrativă autorităților publice locale nr. 435/2006
12. Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006
13. Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie nr. 45/2007
14. Legea cu privire la serviciile sociale nr. 123/2010
15. Legea privind regimul juridic al adopției nr. 99/2010
16. Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60/2012
17. Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr. 140/2013
18. Legea cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor nr. 137/2016
19. Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270/2018.

Principalele modificări se referă la:

- Instituirea Agențiilor Teritoriale de Asistență Socială (ATAS) cu Structuri Teritoriale de Asistență Socială (cu excepția municipiului Chișinău și Unitatea Teritorial Administrativă Găgăuzia);
- Preluarea atribuției în domeniul asistenței sociale de la APL nivelul II către ATAS;
- Reglementarea rolului Ministerului Muncii și Protecției Sociale în organizarea activității ATAS-ilor;
- Instituirea unor măsuri de dezvoltare profesională și consolidarea competențelor profesionale a personalului din domeniul asistenței sociale, prin reglementarea modului de conferire a gradelor de calificare profesională;
- Reorganizarea modului de finanțare a domeniului de asistență socială;
- Reorganizarea Fondului de susținere a Populației;
- Reorganizarea Agenției Naționale de Asistență Socială în Agenția de Gestiune a Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă.

Mai multe detalii cu privire la modificările operate în legile menționate mai sus sunt disponibile în tabelul comparativ.

5. Fundamentarea economico-financiară

Pe termen scurt, reforma comportă costuri nete pentru bugetul de stat, estimate la 117 milioane de lei pe anul 2023 în contextul reorganizării sistemului de asistență socială, și 240,1 milioane pentru anul 2024.

Mai multe detalii referitoare la costificarea măsurilor incluse în reformă sunt incluse în tabelul din Anexa nr.1 la Nota Informativă, parte componentă a acestui document.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de lege în sine include modificarea unui șir de acte normative (legi) necesare pentru realizarea restructurării bazei instituționale a sistemului de asistență socială, eliminarea unor ambiguități stringente, crearea premiselor pentru atragerea, păstrarea și dezvoltarea resurselor umane calificate în sectorul asistenței sociale, etc. În același timp, după adoptarea proiectului de lege în cauză de către Parlament va fi necesară modificarea, abrogarea și elaborarea unui șir de acte normative, în special Hotărâri de Guvern.

Printre Hotărârile de Guvern care sunt necesare a fi elaborate și adoptate întru implementarea prezentei legi se numără în primul rând Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agențiilor Teritoriale de Asistență Socială, Hotărârea de Guvern privind serviciile sociale de bază, Hotărârea de Guvern cu privire la organizarea și funcționarea sistemului de formare profesională continuă și inserție în muncă a personalului din domeniul asistenței sociale etc.

Totodată urmează a fi modificată Hotărârea Guvernului nr.149/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale. Urmează să fie preluate 12 unități de personal de la Agenția Națională Asistență Socială. În cadrul MMPS va fi instituită o subdiviziune nouă care va fi responsabilă de coordonarea activității Agențiilor Teritoriale de Asistență Socială și va fi suplimentată Direcția Administrativ Financiară a Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul actului normativ este supus consultării publice în modul stabilit de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Conceptul reformei care a stat la baza elaborării prezentului proiect de lege a fost elaborat în urma multiplelor vizite în teritoriu și întâlniri cu reprezentanții sistemului de asistență socială și experții în domeniu în perioada noiembrie 2021 - decembrie 2022.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale a lansat Reforma sistemului de asistență socială „RESTART” la Casa Guvernului în ziua de 27 martie 2023. Consultările publice ulterioare au fost desfășurate conform următorului grafic:

- 30 martie, ora 15:00, cu reprezentanții societății civile - 20 persoane, sala de protocol a Ministerului Muncii și Protecției Sociale (str. Vasile Alecsandri, 1, mun. Chișinău);
- 4 aprilie, ora 10:00, cu reprezentanții autorităților publice locale - 15 persoane, sala de protocol a Ministerului Muncii și Protecției Sociale (str. Vasile Alecsandri, 1, mun. Chișinău);
- 5 aprilie, ora 10:00 cu reprezentanți Congresului Autorităților Locale din Moldova - 11 persoane, sala de protocol a Ministerului Muncii și Protecției Sociale (str. Vasile Alecsandri, 1, mun. Chișinău);
- 5 aprilie, ora 15:00, cu donatorii și partenerii de dezvoltare a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, sala de protocol a Ministerului Muncii și Protecției Sociale (str. Vasile Alecsandri, 1, mun. Chișinău);
- 6 aprilie, ora 10:00, cu reprezentanții structurilor teritoriale de asistență socială, la Asociația Surzilor din Republica Moldova (str. Vasile Alecsandri, 1, mun. Chișinău).
- 21 aprilie, consultații online cu asistenții sociali comunitari din toată țara, au participat peste 900 asistenți, sala de protocol a Ministerului Muncii și Protecției Sociale (str. Vasile Alecsandri, 1, mun. Chișinău);
- 22 mai, consultații online cu șefii direcțiilor de asistență socială, participanți: 60 persoane, sala de protocol a Ministerului Muncii și Protecției Sociale (str. Vasile Alecsandri, 1, mun. Chișinău);
- 23 mai, consultații online cu organizațiile societății civile, participanți: 25 persoane, sala de protocol a Ministerului Muncii și Protecției Sociale (str. Vasile Alecsandri, 1, mun. Chișinău).

În perioada aprilie - iulie 2023, proiectul a fost supus procesului de avizare și reavizare. Acesta a fost îmbunătățit în rezultatul celor 178 recomandări transmise din partea instituțiilor publice și societății

civile vizate. Se anexează, documentul de Sinteză a obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de lege 335/MMPS/2023 (66 file).

8. Constatările expertizei anticorupție

Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova a întocmit raportul de expertiză anticorupție în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

Autorii raportului au constatat că Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în procesul de elaborare a proiectului de lege, a respectat prevederile legale cu privire la transparența procesului decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Expertiza de compatibilitate nu este necesară întrucât proiectul de Lege nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de Lege a fost supus expertizei juridice conform art. 37 din Legea nr.100/2017 privind actele normative, obiecțiile și recomandările propuse au fost luate în calcul în procesul de definitivare a proiectului de lege (parte componentă a tabelului de sinteză a obiecțiilor și propunerilor).

11. Constatările altor expertize

În procesul de elaborare a proiectului au fost antrenați experți independenți. Proiectul ține cont de recomandările făcute în urma expertizelor sectoriale anterioare.

Digitally signed by Iacub Alexandru
Date: 2023.07.18 22:08:29 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Costurile estimate ale Reformei

	Cheltuieli înainte de Reformă	Buget după Reformă					Explicații	
		2022 (executat)	2023		2024	2025		2026
			precizat (la 30.06.2023)	necesar suplimentar				
Bugetul sistemului de asistență socială (fără Chișinău și UTAG) dacă păstrăm Status quo. Bugetul nu include: - municipiul Chișinău și Unitatea Teritorială Administrativă Găgăuzia - cheltuieli pentru gestionarea crizei refugiaților - proiecte finanțate din surse externe - compensații pentru compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale	994,214.43	1,165,955.21	87,000.00	1,165,955.21	1,165,955.21	1,165,955.21	Bugetul sistemului de asistență socială - dacă nu ar fi realizată reforma „Restart”.	

Reforma „Restart” - Bugetul estimat pentru asigurarea funcționării sistemului de asistență socială	994,214.43	1,165,955.21	117,000.00	1,438,142.75	1,373,808.45	1,386,049.05	Bugetul estimat nu include cheltuielile necesare pentru extinderea serviciilor sociale.
Bugetul nu include: - municipiul Chișinău și Unitatea Teritorială Administrativă Găgăuzia - cheltuieli pentru gestionarea crizei refugiaților - proiecte finanțate din surse externe - compensații pentru compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale							
din Bugetul de Stat		1,115,239.81		1,438,142.75			
din Bugetul APL Bălți		50,715.40					Direcția de Asistență Socială din municipiul Bălți este finanțată din sursele proprii (impozitul pe venit local).

Bugetul estimat pentru servicii sociale și prestații sociale Costul estimat nu include: - cheltuielile planificare din Fondul de susținere a Populației - extinderea serviciilor sociale - cheltuielile pentru gestionarea crizei refugiaților - protecție finanțate din surse externe	777,340.06	929,031.81	929,031.81	929,031.81	929,031.81	În nomenclatorul serviciilor sociale avem înregistrate 41 de servicii. În total, în cele 33 de raioane, sunt prestate 350 de servicii sociale, la nivel de APL II. Bugetul estimat include: - costurile pentru prestațiile sociale oferite de STAS (7 tipuri de prestații sociale). - costurile pentru cele 350 servicii sociale din 33 de raioane: costurile de salarizare pentru personalul implicat în prestarea serviciilor sociale, costuri de transport, alimentație și utilități (energie termică, apă, etc.).
--	------------	------------	------------	------------	------------	--

Bugetul pentru servicii sociale și prestații sociale care sunt finanțate din Fondul de susținere a populației (FSP). Acestea includ cheltuielile pentru servicii sociale de asistență personală și alte servicii și prestații sociale	146,524.80	158,104.50	87,000.00	220,190.80	220,190.80	220,190.80	*pentru 2023 - bugetul precizat include cheltuielile pentru serviciul social asistență personală cu excepția municipiului Chișinău și UTA Găgăuzia *pentru 2024 și 2025 FSP va pierde sursa de finanțare din taxele aeroportuare și de portare. Bugetul estimat pentru 2024 și 2025 urmează să fie acoperit din altă sursă de finanțare. Suma data va fi transferată către MMPS, din bugetul de stat pentru acoperirea tuturor cheltuielilor necesare pentru serviciul de asistență personală și alte prestații sociale.
*2022 - în baza bugetului executat - cheltuieli de personal DAS	58,364.46						
*2023 - în baza bugetului precizat - cheltuieli de personal DAS		67,016.52					

<p>*2024, *2025, *2026 - buget planificat pentru salarizarea angajaților din cele 9 ATAS-uri și 33 de STAS-uri</p> <p>Bugetul majorat pentru 2024, în raport cu 2023 este explicat prin faptul că odată cu crearea ATAS-ilor, crește și numărul angajaților care vor beneficia de un salariu tarifar mai mare (crește numărul funcțiilor de conducere).</p>				90,986.55	90,986.55	90,986.55	<p>*pentru 2024 - în contextul reformei vor fi constituite 9 Agenții Teritoriale de Asistență Socială (ATAS) care vor gestiona activitățile de protecție socială în 33 de raioane. ATAS-le vor avea în subordine Structuri Teritoriale de Asistență Socială (STAS), care vor avea statut de direcții sau direcții generale (în dependență de numărul de unități). Până la reforma „Restart” sistemul de asistență socială avea 545 unități de personal în aparatul central. După reformă, numărul unităților de personal din aparatul central rămâne același - 545.</p>
--	--	--	--	-----------	-----------	-----------	---

<p>Bugetul estimat pentru înstituirea a 3 funcții noi (modificarea Anexei nr.9 a Legii 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar):</p> <ul style="list-style-type: none"> - asistent social comunitar - specialiști în protecția drepturilor copilului - consilier (de familie, în adicții, victime ale violenței în familie, victime ale violenței sexuale) <p>Angajarea funcțiilor sus menționate va fi efectuată în limita efectivului existent - 10 074 angajați.</p>			7,259.10	7,259.10	<p>În total vor fi angajați, prin transfer de funcții:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 900 asistenți sociali comunitari - 33 specialiști în protecția drepturilor copilului - 33 consilieri (de familie, în adicții, victime ale violenței în familie, victime ale violenței sexuale) <p>Conform estimărilor MMPS funcțiile date vor fi ocupate, prin transfer, de către asistenții sociali (clasa de salarizare 52). Suma de 7,259 mii lei este formată din schimbarea claselor de salarizare (de la clasa 52 la clasa 56).</p>
--	--	--	----------	----------	--

<p>Bugetul estimat pentru sporul lunar pentru creșterea gradului de calificare:</p> <p>Acordarea sporului lunar pentru gradele de calificare va fi realizată etapizat, începând cu a doua jumătate a anului 2024, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 200 asistenți sociali comunitari cu studii superioare; 40 asistenți sociali comunitari cu studii profesional tehnice; - 11 specialiști pentru protecția drepturilor copilului; - 11 consilieri (de familie, în adicții, victime ale violenței în familie, victime ale violenței sexuale); 				1,438.70	2,877.40	5,749.00	<p>Conform datelor disponibile, mai puțin de 1/3 din asistenții sociali comunitari au studii superioare. Printre angajații serviciilor sociale, doar 19% au studii superioare, 32% au studii profesional-tehnice, 11% au studii liceale, iar 38% au doar studii gimnaziale. Doar aproximativ 40% din angajați au pregătire profesională în domeniul asistenței sociale/domenii conexe au beneficiat de instruire inițială și continuă în domeniul serviciilor sociale în care sunt angajați. Pornind de la situația resurselor umane din sectorul de asistență socială:</p> <ul style="list-style-type: none"> - calificare profesională redusă, - fluctuație sporită, - neatracivitatea profesiei, - riscul arderii profesionale, - activități cu categoriile sociale cele mai vulnerabile etc., <p>se impune nevoia intervenției prin instituirea sporului de calificare profesională.</p>
---	--	--	--	----------	----------	----------	---

<p>*2022 - în baza bugetului executat - cheltuieli pentru utilități DAS</p> <p>*2023 - în baza bugetului precizat - cheltuieli pentru utilități DAS</p> <p>* 2024, *2025, *2026 - buget estimat pentru întreținerea 9 ATAS-uri și 33 STAS-uri</p>	11,985.11	11,802.38	17,851.79	17,851.79	17,851.79	<p>*pentru 2024 - bugetul majorat poate fi explicat prin faptul că, după reformă, urmează să fie asigurată întreținerea a 42 structuri (9 ATAS-uri + 33 de STAS-uri) în loc de 33 Direcții Generale de Asistență Socială (este vorba de cheltuieli pentru utilități pentru sedii/spații de oficiu/spații de muncă). Calculele au fost estimate în baza numărului de personal care urmează să activeze în cadrul ATAS-lor (cca 30-36 persoane per ATAS).</p>
---	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	---

<p>Bugetul estimat pentru cheltuieli neprevăzute legate de reorganizare</p>			<p>30,000.00</p>	<p>70,000.00</p>	<p>Bugetul respectiv include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cheltuieli pentru angajarea a câte 3 persoane per ATAS (director ATAS, contabil șef și șeful pe resurse umane). În anul 2023 urmează să fie contractate 3 persoane cheie care vor fi responsabili de transferul salariaților de la Direcțiile Raionale de Asistență Socială la ATAS, de transferul bunurilor mobile și imobile. - cheltuielile estimate cu privire la transferul salariaților inclusiv a funcționarilor publici (achitarea concediilor nevalorificate și a indemnizațiilor, conform legislației în vigoare). Bugetul dat urmează să fie alocat Consiliilor Raionale. Calcule exacte vor fi efectuate de fiecare Consiliul Raional în parte și va pregăti o solicitare de alocare de buget în parte. - cheltuieli legate de asigurarea cu sedii/spații pentru noile structuri ATAS - după caz, la necesitate cheltuieli legate de realocarea sedliilor (contracte de locațiune, procurări de bunuri imobile și mobile: automobile, echipament de
--	--	--	------------------	------------------	--

<p>oficiu, echipament IT)</p> <p>- în cazuri extreme, urmează să fie acoperite cheltuielile pentru compensări pentru situațiile de expropriere</p>								
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Bugetul estimat pentru fortificarea capacităților MMPS în vederea gestionării ATAS- lor, inclusiv crearea unei subdiviziuni noi care va fi responsabilă de lucru cu ATAS				4,000.00	4,000.00	4,000.00	Bugetul include suplinirea personalului MMPS cu 15 de unități care vor asigura gestionarea eficientă a sistemului de asistență socială urmare reformei (suplinirea direcției Administrativ Financiare și crearea Direcției pentru coordonarea ATAS), dintre care 12 unități vor fi preluate de la Agenția Națională de Asistență Socială. Solicitarea este justificată prin faptul că MMPS urmează să preia sistemul de asistență socială include 10.074 persoane angajate și 157.269 de beneficiari.
Bugetul estimat pentru onorarea angajamentelor Consiliilor Raionale privind dezvoltarea unor servicii sociale.				25,000.00	25,000.00	25,000.00	Consiliile Raionale și-au asumat mai multe angajamente de a asigura continuuarea finanțării serviciilor sociale dezvoltate de organizațiile societății civile, cu suportul financiar al partenerilor de dezvoltare. În total, urmează să fie preluate 20 de servicii sociale, costul cărora este de aproximativ 25 mln lei.

Costul de echilibrare				72,384.00	76,611.00	85,980.00	Compensarea devierilor negative de finanțare pentru bugetele APL II (Transferuri cu Destinație Generală) în urma reformei „Restart”.
-----------------------	--	--	--	-----------	-----------	-----------	--

Secretar General

Alexandru IACUB